

Grafwijzer

Door het aanraken van het beeldscherm van de grafwijzer heeft u toegang tot de graflijging van alle oorlogsdoden die begraven liggen op het ereveld Loenen. Na het aanraken van het scherm verschijnt een welkomspagina. Hierop kunt u kiezen wat u wilt opzoeken. De grafwijzer produceert een looproute naar de laatste rustplaats van een oorlogsslachtoffer op het ereveld Loenen.

Hiermee is het vinden van een graf stukken eenvoudiger geworden. Ook andere bezoekers van het ereveld kunnen de grafwijzer gebruiken. Zij kunnen een lange of korte wandelroute uitprinten aan de hand waarvan zij het ereveld kunnen bezoeken. Op de wandelroutes zijn enkele interessante plekken op het ereveld gemarkeerd en aan de achterzijde van de uitdraai vindt u daarover meer informatie.

Informatiecentrum

In het informatiecentrum op het ereveld Loenen is een kleine tentoonstelling ingericht. Foto's en tekstpanelen geven informatie over het ontwerp en aanleg van dit A-typische ereveld. Hier leest u onder andere over de ontstaansgeschiedenis van deze ongewone oorlogsbegraafplaats. Ook vindt u hier portretten van bekende en minder bekende Nederlanders die op het ereveld begraven liggen.

NEDERLANDS EREVELD LOENEN
Groenendaalseweg 64
7371 EZ LOENEN
Telefoon 055-5051363

Historische waarde

Het ereveld Loenen geeft een goed beeld van de verscheidenheid aan Nederlandse oorlogsslachtoffers die tijdens de Tweede Wereldoorlog en latere conflicten gevallen zijn. In 2008 heeft de gemeente Apeldoorn het Ereveld Loenen vanwege de bijzondere cultuurhistorische en architectonische waarde aangemerkt als gemeentelijk monument. Sindsdien organiseert de Stichting rondleidingen op de landelijke Open Monumentendagen.

Bezoek aan het ereveld

Geschiedenis krijgt een diepere betekenis door een bezoek te brengen aan het ereveld Loenen. Buiten het klaslokaal, weg van het schoolbord, krijgen scholieren een indringend beeld van de prijs die velen hebben betaald voor onze vrijheid. Zij worden daardoor mede gestimuleerd zich te verdiepen in het verhaal achter het oorlogsgraf. Het ereveld kan zowel klassikaal als in familieverband bezocht worden. Een bezoek aan het Nederlands ereveld Loenen bij Apeldoorn is heel goed te combineren met een bezoek aan het Museum Bronbeek in Arnhem waar de tentoonstelling Het verhaal van Indië te zien is. www.hetverhaalvanindie.com

Nadere informatie

Oorlogsgravenstichting
Postbus 85981, 2508 CR Den Haag
Telefoon: (070) 3131080 • Fax (070) 3621546
Website: www.ogs.nl • E-mail: info@ogs.nl

Foto's: Oorlogsgravenstichting/Rob Gieling

OGS

OORLOGSGRAVENSTICHTING
EREVELD LOENEN

01/2013

Ereveld Loenen

“In een rustige passende omgeving treffen we hier een zeer fraaie begroeiing, voornamelijk van vliegdennen in verschillende leeftijden, juniperus in forse exemplaren, berken en enkele eikenstruiken, bodembedekking; de typische Veluwse heidevegetatie. (. . .) Het padennet zal met zorg tussen de waardevolle beplanting gelegd worden, zodanig dat de bezoekers zich gemakkelijk kunnen oriënteren. De paden zullen de belangrijkste terreingolven volgen, ze worden op zeer eenvoudige wijze verhard en mogen daarna zo spoedig mogelijk vermossen opdat begraafplaats en landschap een eenheid gaan vormen.”

D. Haspels (Bussums landschaps- en tuinarchitect) in zijn toelichting op de aanleg en inrichting van het terrein.

Oorlogsslachtoffers

Een aantal maanden na de capitulatie van Nederland in 1940 werd door de Duitse overheid de Arbeitseinsatz ingesteld. Deze verordening had tot gevolg dat honderdduizenden Nederlandse mannen gedwongen te werk werden gesteld ten behoeve van het Duitse Rijk. Zij werden getransporteerd naar bedrijven en kampen in Duitsland. Velen van hen hebben dit niet overleefd. Deze slachtoffers rustten in ‘vijandelijke’ bodem en hadden veelal geen behoorlijke begrafenis gehad. In 1947 besloot de Nederlandse regering de Nederlanders die in Duitsland waren omgekomen, over te brengen naar Nederland. Teneinde dit besluit uit te kunnen voeren, begon de Oorlogsgravenstichting in 1948 met de aanleg van het ereveld in Loenen op de Veluwe. Op dit ereveld liggen nu bijna 4.000 Nederlanders begraven en regelmatig vinden hier nog herbegravenissen plaats.

Chris Lebeau

Beeldend kunstenaar. Gebruikte zijn artistieke en ambachtelijke kennis voor het op grote schaal vervalsen van persoonsbewijzen en andere documenten. Hij overleed in concentratiekamp Dachau.

E337

De graven liggen bijna onopvallend verspreid over een bosgebied met een totale oppervlakte van 17 hectare. Hier geen rechte rijen met kruisen, maar graven, aangeduid met liggende stenen. Achter elk opschrift schuilt een eigen geschiedenis zo heeft elk graf z'n verhaal. Onder hen bevinden zich gesneuvelde militairen, maar ook veel burgers: verzetsstrijders, politieke gevangenen, Engelandvaarders, slachtoffers van de gedwongen tewerkstelling (Arbeitseinsatz) in Duitsland, leden van de Koopvaardij, concentratiekamp slachtoffers en slachtoffers van de Japanse bezetting van Nederlands-Indië.

Sinds de jaren '80 vormt het ereveld niet alleen de laatste rustplaats voor slachtoffers uit de Tweede Wereldoorlog. Ook militairen die tijdens een uitzending omgekomen zijn bij vredemissies worden er (her)begraven.

Timo Smeehuijzen

Maakte deel uit van de Internationale vredesmacht in Afghanistan. Sneuvelde in Uruzgan bij een zelfmoord-aanslag door een Taliban.

A841

Dodenherdenking

Jaarlijks op 4 mei organiseert de Oorlogsgravenstichting een Dodenherdenking voor nabestaanden en belangstellenden op haar ereveld te Loenen. Nabestaanden van oorlogsslachtoffers die bij de Stichting geregistreerd zijn, ontvangen hierover bericht. De herdenkingsplechtigheid is openbaar en voor een ieder vrij toegankelijk. Links naast de kapel staat het monument ‘De vallende man’ van de beeldhouwer Cor van Kralingen dat op veel Nederlandse erevelden in het binnen- en buitenland is geplaatst. Bij dit monument vindt de kranslegging plaats tijdens de Dodenherdenking.

Kapel

Centraal op het ereveld bevindt zich de kapel, die oorspronkelijk bedoeld was om bij herbegravenissen kerkdiensten te houden. Tegenwoordig is het vooral een herdenkingsruimte. Dat komt door de kleine monumenten die hier een plaats hebben gekregen, zoals de schrijn met de gedenkboeken, het wandbord met de namen van Engelandvaarders, enkele urnen met asresten uit Duitse concentratiekampen en de plaquette die alle Nederlanders herdenkt die in het Verre Oosten omkwamen bij een zeetransport.

Monumenten

Op het ereveld zijn monumenten te vinden die herinneren aan oorlogsslachtoffers van wie de laatste rustplaats niet aanwijsbaar is. Zo staat in de leemkuil het monument voor de onbekende verzetsstrijder, achter de kapel het Natzweilermonument en naast de kapel het Tarakanmonument. Samen met de kleine monumenten in de kapel vormen deze monumenten de gedenkplaats waar door nabestaanden bloemen gelegd kunnen worden voor slachtoffers voor wie geen graf kon worden ingericht.

*Vergeet hun naam niet
Die van ons zijn heen gegaan
Vergeet hun naam niet
Alsof zij nooit hebben bestaan*

Cees van Wijgerden

